

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอตามลำดับต่อไปนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของคุรุสภา
- 2.2 การบริหารงานของคุรุสภา
- 2.3 ระบบและกระบวนการบริหารโครงการ

2.1 ประวัติความเป็นมาของคุรุสภา

1) ก่อนเป็นคุรุสภา

คุรุสภามีประวัติความเป็นมายาวนานถึง 100 ปี โดยเริ่มต้น จาก "วิทยาทานสถาน" ในปี พ.ศ. 2438 ต่อมาเปลี่ยนเป็น "สภาไวยาจารย์" "สมาคมอาจารย์สโมสรสถาน" และ "สมาคมอาจารย์สมาคม" ซึ่งมีความเป็นมาตามลำดับดังนี้

ในสมัยก่อน ครูที่มีความรู้ทางวิชาการศึกษามีจำนวนน้อย โดยเฉพาะที่สำเร็จจากต่างประเทศมีเพียงไม่กี่คน ครูเหล่านั้นเองที่นำวิชาซึ่งตนเรียนมาเผยแพร่ให้ครูในประเทศให้มีความรู้มากขึ้น โดยได้เปิดการอบรมครูหรือประชุมครูขึ้นเป็นครั้งแรกที่ "วิทยาทานสถาน" ใน พ.ศ. 2438 ผู้อบรมครูคนแรกคือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งขณะนั้นยังเป็น นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา

วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2443 ได้ย้ายมาตั้งที่วัดใหม่วินัยขำนาญ (วัดเทพพลู) แขวง บางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี โดยมีชื่อว่า "สภาไวยาจารย์"

พ.ศ. 2445 ย้ายมาตั้งที่โรงเรียนทวีธาภิเศก ในบริเวณวัดอรุณราชวราราม จังหวัดธนบุรี ให้ชื่อว่า "สมาคมอาจารย์สโมสรสถาน" โดยมีเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) ซึ่งสมัยนั้นยังมีบรรดาศักดิ์เป็นพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ อธิบดีกรมศึกษาธิการเป็นสภานายกคนแรก และในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2447 กรมศึกษาธิการ

ได้จัดตั้งสถานที่อบรมและประชุมครูแห่งขึ้นในรูปแบบสมาคม ชื่อ "สามัคยาจารย์สมาคม"

สามัคยาจารย์สมาคมได้รับเกียรติอย่างสูง เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นยังดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร มีพระมหากรุณาธิคุณทรงรับสามัคยาจารย์สมาคมอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2488 ตลอดมา นับเป็นสมาคมที่เชิดหน้าชูตาสูงส่งแห่งหนึ่งในประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกพระองค์ ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมาก็ได้เสด็จพระราชดำเนินมาประทับทอดพระเนตรละคร หรือทรงฟังปาฐกถาพิเศษ ที่สามัคยาจารย์สมาคมหลายครั้ง กิจการได้ดำเนินมาตามวัตถุประสงค์ ดังกล่าว มีความเจริญก้าวหน้า เป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้และความสามัคคีให้แก่ครูด้วยดีมาเป็นเวลา 40 ปีเศษ มีจำนวนสมาชิกประมาณ 3,000 คน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2536)

2) ความเป็นมาของคุรุสภา

(1) กำเนิด

คุรุสภาเป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งตราขึ้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2488 ในสมัยนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และนายทวี บุณยเกตุ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หลักการใหญ่ของพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 นี้ก็เพื่อให้คุรุสภาขึ้นและมีหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2536)

1. เพื่อให้ความคิดเห็นเป็นสภาที่ปรึกษาและรักษานโยบายการศึกษาของชาติ
2. เพื่อช่วยยกฐานะครู
3. ทำหน้าที่แทน ก.พ.

3) อำนาจหน้าที่

ในพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 กำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ปรึกษาและให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องนโยบายการศึกษาทั่วไป

(2) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องหลักสูตร แบบเรียน การสอน การอบรม การสอบไล่และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

(3) ความคุมและสอดส่องจรรยาบรรณและวินัยของครู นิจรรณาลงโทษ ครูผู้ประพฤติผิด ตลอดจนพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

(4) รักษาผลประโยชน์ของครูและส่งเสริมให้ฐานะของครูเป็นที่มั่นคง

(5) หาทางให้ครูหรือครอบครัวของครูได้รับการช่วยเหลือและอุปการะ ตามสมควร

(6) ส่งเสริมฐานะของครูในทางความรู้ ความประพฤติ ความสามัคคี และความเป็นอยู่ของครู โดยจัดให้มีการอบรม ปาฐกถา การเผยแพร่ความรู้ การสไมสร และอื่น ๆ

(7) ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน แทน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และแต่งตั้งอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ แล้ว แต่กรณีสำหรับข้าราชการครู

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2523 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารงานบุคคลของ ข้าราชการครู โดยการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ขึ้น งาน บริหารบุคคลแทน ก.พ. ซึ่งคุรุสภาดำเนินการมาเป็นเวลา 35 ปี โดยไม่ได้ใช้งบประมาณ แผ่นดินเลย ก็ถูกโอนไปขึ้น ก.ค. พ.ศ. 2523 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา โดยตราเป็นพระราชบัญญัติครู แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523 มาตรา 6 กำหนด ให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรม การวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการ ศึกษา

2. ความคุมและสอดส่องจรรยาบรรณและวินัยของครู นิจรรณาทิโทษครูผู้ประพฤติ ผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

3. พินักษ์สิทธิครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

4. ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร
5. พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู

ครูสภาในปัจจุบัน

การบริหารงาน

ครูสภามีคณะกรรมการอำนวยการครูสภาเป็นผู้บริหารงาน ตามอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น โดยมีเลขาธิการครูสภาและเจ้าหน้าที่ครูสภาเป็นผู้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการอำนวยการครูสภาในความควบคุมของประธานกรรมการอำนวยการครูสภาซึ่งพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช 2488 มาตรา 10 กำหนดให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ใช้อำนาจ และปฏิบัติหน้าที่ของครูสภาตามมาตรา 6 และจะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใด ๆ แทนก็ได้

คณะกรรมการอำนวยการครูสภา

คณะกรรมการอำนวยการครูสภา มีจำนวน 26 คน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน เลขาธิการครูสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการอื่น ๆ อีกจำนวน 23 คน ประกอบด้วยอธิบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรมในกระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันมี 13 หน่วยงาน) เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนครูซึ่งสมาชิกครูสภาเลือกตั้ง จำนวน 10 คน เป็นกรรมการ (อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ชุดปัจจุบันมีวาระการดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2537 ถึงวันที่ 11 ตุลาคม 2541)

2.2 การบริหารงานของครูสภา

1) นโยบายของครูสภา

ใน พ.ศ. 2531 สำนักงานเลขาธิการครูสภา ได้กำหนดนโยบายของครูสภาขึ้นใหม่ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของครูสภา โดยเน้นการพัฒนาครู วิชาชีพครู และสถาบันวิชาชีพครูให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีสาระสำคัญของนโยบายดังนี้คือ (สำนักงานเลขาธิการครูสภา, 2532)

(1) เร่งส่งเสริมให้มีการยกมาตรฐานวิชาชีพครู ให้ครูสภาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ส่งเสริม รักษามาตรฐานวิชาชีพครู โดยกำหนด

ก. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ข. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของการผลิตครู

ค. เกณฑ์มาตรฐานหน่วยงานควบคุมมาตรฐานใช้ครูทั้งของรัฐและเอกชน

(2) ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยา มรรยาท และวินัยครู

(3) ดำเนินการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพครู ทั้งระดับชาติและระดับจังหวัด

(4) ดำเนินการจัดและประสานงานให้ครูมีสวัสดิการที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ด้านสุขภาพที่อยู่อาศัย และเครื่องอุปโภคบริโภค

(5) ดำเนินการจัดและประสานงานให้มีการยกย่องผู้ประกอบอาชีพครูรูปแบบต่างๆ

(6) ดำเนินการจัดและประสานงาน ด้านสวัสดิภาพครูให้ครูมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(7) ดำเนินการจัดและประสานงานให้บริการนันทนาการของครูด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. รายได้ที่เป็นธรรมโดยสอดคล้องและทัดเทียมกับผู้ประกอบวิชาชีพครูในองค์กรต่าง ๆ

ข. สภาพการทำงานของครูให้สอดคล้องกับลักษณะหน้าที่ และความรับผิดชอบ

ค. ความเป็นธรรม ในกรณีที่ครูถูกดำเนินการทางวินัย/หรือต้องหาทางคดี

ง. การป้องกันเกียรติยศชื่อเสียงของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(8) จัดให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบวิชาชีพครู

(9) ดำเนินการให้ครูสภาเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูและหน่วยผลิตครูตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่มวลชนทุก

เพื่อให้เกิดความรักความศรัทธาในการร่วมมือกันพัฒนาองค์กรวิชาชีพครูและมาตรฐานวิชาชีพ

(10) เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาองค์กรวิชาชีพครู ให้เกิดเป็นเอกภาพในด้านความคิด ความคล่องตัว ความสอดคล้อง ประสานสัมพันธ์เกื้อกูลกัน โดยเน้นหนักในด้านงานข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ การวางแผน ใช้ทรัพยากรร่วมกันในการดำเนินการตามแผน การตรวจติดตามประเมินผลตามนโยบาย และแผน

(11) เร่งรัดพัฒนาระบบงานและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้กระทำบทบาทหน้าที่ตามภารกิจความรับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(12) เร่งพัฒนาบุคลากรของคุรุสภาทั้งในปริมาณและคุณภาพให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

(13) ดำเนินการสำรวจศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในเรื่องนโยบายหลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา เพื่อเสนอแนะให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการ

จากนโยบายทั้ง 13 ประการ สามารถแบ่งเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้ 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสวัสดิการครู ด้านสวัสดิภาพครู และด้านการพัฒนาองค์การ (โกวิท สุรัสวดี, 2535)

2) ฐานะและอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา

หลังจากที่พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2488 และมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 60 วัน วันที่ 18 มีนาคม 2488 จึงเป็นวันที่พระราชบัญญัติครูมีผลใช้บังคับ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2536) ฐานะของคุรุสภาได้ถูกกำหนดขึ้นในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยกำหนดให้เป็นสภาอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ และให้สภานี้เป็นนิติบุคคล

อำนาจหน้าที่ของคุรุสภาได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 จนถึง พ.ร.บ. ครูฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2523 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงกำหนดอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาในปัจจุบัน มี 5 ข้อ ดังนี้

(1) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับการจัดการศึกษา

(2) ความคุมและสอดส่องจรรยา มารยาท และวินัยของครู พิจารณาโทษครู ผู้ประพฤติผิดและพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

(3) พินิจสิทธิของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

(4) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร

(5) พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพ และประสิทธิภาพของครู

3) โครงสร้างการบริหารงานของคุรุสภา

หลังจากได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการครู โดยแยกการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูออกจาก ก.พ. และคุรุสภาไปขึ้นกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) เมื่อ พ.ศ. 2523 คุรุสภาได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของตนใหม่ให้เหมาะสมกับความต้องการของครู โดยได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับภูมิภาค ดังต่อไปนี้

(1) ระดับชาติ

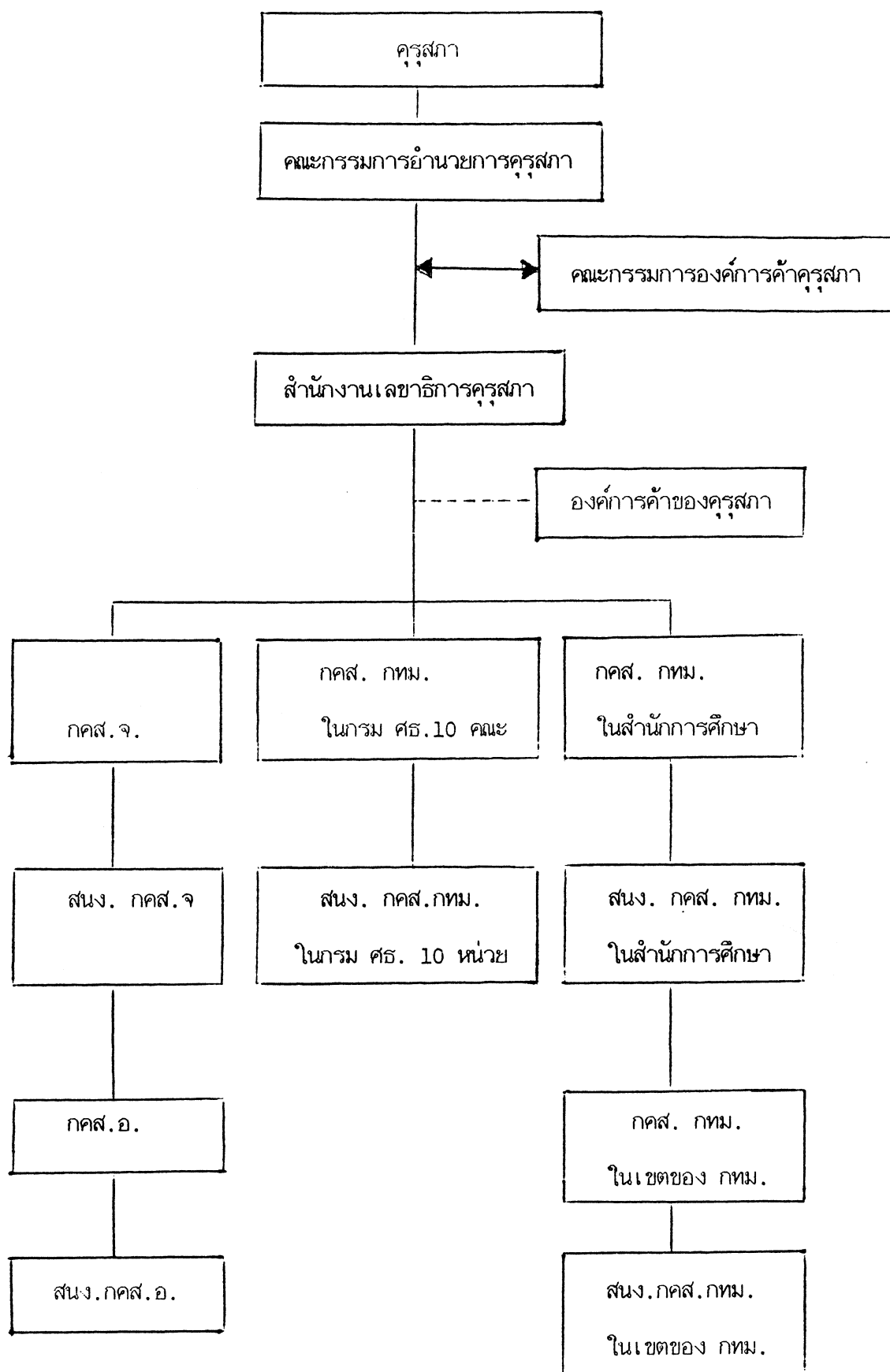
คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ตามกฎหมายคณะกรรมการอำนวยการ คุรุสภาเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารงานคุรุสภาและเป็นนิติบุคคลด้วยคณะกรรมการอำนวยการ คุรุสภา ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน และเลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขาธิการของคณะกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยตำแหน่งอีกส่วนหนึ่ง คือ อธิบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่ากรม ในกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนกรรมการซึ่งเลือกตั้งมาจากครูโดยตรงนั้นได้เปลี่ยนแปลงจำนวนเรื่อยมาจนในปัจจุบันมีจำนวน 10 คน คือ กรรมการเลือกตั้งจากครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 4 คน ข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (ไม่รวม สปช.) 2 คน ครูโรงเรียนเอกชน 2 คน ครูเทศบาลทั่วประเทศ 1 คน และครูสังกัดกรุงเทพมหานคร 1 คน กรรมการผู้แทนครูที่มาจากการเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ในส่วนกลางมีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านสำนักงานให้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการติดต่อประสานงานเพื่อให้การ ดำเนินงานตามนโยบายของคณะกรรมการอำนวยการบรรลุผลในการบังคับบัญชา เลขาธิการ คุรุสภายังบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ในสำนักงานและขึ้นตรงต่อประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(2) ระดับภูมิภาค

ก. คณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยศึกษาธิการจังหวัดและ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและมีผู้แทนครู ซึ่งเลือกตั้งมา จากครูทุกสังกัดในจังหวัดเป็นกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่ละจังหวัดจะมี กรรมการจำนวนไม่เกิน 19 คน ตามแต่จำนวนครูสังกัดต่าง ๆ ในจังหวัด คณะกรรมการ ระดับจังหวัดจะมีหน้าที่ควบคุมดูแล และปฏิบัติหน้าที่ในด้านวิชาชีพและสวัสดิการครูตามที่ คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภามอบหมาย สำหรับเจ้าหน้าที่คุรุสภาจังหวัดคณะกรรมการ อำนวยการคุรุสภาได้แต่งตั้งให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการคุรุสภาจังหวัดปฏิบัติงาน ในด้านธุรการและการประสานงานในส่วนจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้งาน คุรุสภาเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของศึกษาธิการจังหวัดและให้ใช้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็น สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดด้วย

ข. คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ซึ่งประกอบด้วยศึกษาธิการอำเภอและหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีผู้แทนครู ซึ่งเลือก ตั้งจากครูทุกสังกัดในอำเภอเป็นกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่ละอำเภอจะมี กรรมการควบคุมดูแลและปฏิบัติหน้าที่ในด้านวิชาชีพ และสวัสดิการครู ตามที่คณะกรรมการ อำนวยการคุรุสภามอบหมาย คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภายังได้แต่งตั้ง ศึกษาธิการ อำเภอเป็นผู้อำนวยการคุรุสภาอำเภอเพื่อปฏิบัติงานในด้านธุรการ และการประสานงาน ในส่วนอำเภอ และให้ใช้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา อำเภอด้วย

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของคุรุสภา

4) สมาชิกคุรุสภา

พระราชบัญญัติครู พ.ศ.2488 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523 ได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไป คุณสมบัติเฉพาะและประเภทสมาชิกคุรุสภา ดังนี้ (ธงชัย กะทา, 2531)

(1) คุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะของคุรุสภา มีดังนี้

ก. ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุกเว้นแต่ความผิดในลักษณะ ลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

ข. ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ค. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

ง. ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกปลดออก หรือไล่ออกจากทางราชการ

จ. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(2) ประเภทของสมาชิกคุรุสภา สมาชิกคุรุสภามี 3 ประเภทดังนี้

ก. สมาชิกสามัญ ได้แก่ ผู้มีพื้นความรู้และอยู่ในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก) ได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือสำเร็จชั้นอุดมศึกษา

ข) อาชีพเป็นครูสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ หรือได้เคยมีอาชีพเป็นครูในสถานศึกษาดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 20 ปี และออกจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิด

เงื่อนไขการมีอาชีพเป็นครูตาม (ข) จะต้องได้รับเงินเดือนประจำ การเป็นครู โดยได้รับค่าสอนเป็นรายชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ หรือได้รับเป็นรายเดือนแต่ได้รับเฉพาะเดือนที่มีการสอนไม่ตลอดปีไม่อยู่ในเงื่อนไขนี้

ข. สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ผู้มีพื้นความรู้และอยู่ในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก) ไม่ได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือไม่สำเร็จชั้นอุดมศึกษา แต่

ข) มีอาชีพเป็นครูสอนอยู่ในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

ถ้าหากสมาชิกวิสามัญผู้ใดมีความรู้ตาม ก. (ก) ให้สมาชิกวิสามัญนั้นเป็นสมาชิกสามัญ แล้วแจ้งให้คุรุสภาทราบ

ค. สมาชิกสมทบ ได้แก่ผู้ที่มีพื้นความรู้และอยู่ในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก) ได้ประกาศนียบัตรวิชาครู หรือสำเร็จชั้นอุดมศึกษา

ข) ไม่มีอาชีพเป็นครูสอนอยู่ในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของ

กระทรวงศึกษาธิการ

ถ้าสมาชิกสมทบผู้ใดมีอาชีพเป็นครูตาม (2) ข้อ ก. (ข) ให้สมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกสามัญหรือวิสามัญ แล้วแต่กรณี และแจ้งให้คุรุสภาทราบ

นอกจากนี้คณะกรรมการอำนวยการอาจแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ก็ได้

ง. การพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิกคุรุสภา สมาชิกคุรุสภาจะพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิก เมื่อ

ก) ตาย

ข) ลาออก

ค) ขาดคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ

ง) ไม่มีอาชีพเป็นครูสำหรับสมาชิกสามัญและสมาชิกวิสามัญ

จ) ประพฤติผิดวินัย และคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาวินิจฉัยให้

ออก โดยมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด

5) รายได้ของคุรุสภา

คุรุสภามีรายได้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(1) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

(2) เงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

(3) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ จากการลงทุนและการจัดตั้งองค์การจัดหาผลประโยชน์ของคุรุสภา

ประโยชน์ของคุรุสภา

(4) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอุทิศให้คุรุสภาและภายใต้บังคับแห่ง

เงื่อนไขข้อบังคับหรือวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้อุทิศกำหนดไว้ให้คุรุสภารักษาและจัดการตามที่

เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งคุรุสภา

โดยหลักทั่วไปของสมาคมองค์กรทั้งหลาย สมาชิกของสมาคมต้องชำระเงินค่าบำรุงให้แก่สมาคมหรือองค์กร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2536) เพื่อนำเงินไปบริหารกิจการตามวัตถุประสงค์ สำหรับคุรุสภาซึ่งเป็นองค์การครูได้มีบทบัญญัติของพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 มาตรา 18 บัญญัติว่า "สมาชิกคุรุสภาต้องเสียเงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมตามอัตราและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาได้กำหนดไว้" เมื่อเป็นเช่นนี้ครูซึ่งเป็นสมาชิกคุรุสภาจึงมีหน้าที่ชำระเงินค่าบำรุงให้แก่องค์กรคือ คุรุสภาเปรียบเสมือนประชาชนที่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐเพื่อนำไปพัฒนาประเทศและนำประโยชน์กลับมาสู่ประชาชนต่อไป

6) อัตราการชำระเงินค่าบำรุง

คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภากำหนดอัตราค่าบำรุงสมาชิกคุรุสภาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2537 เป็นต้นไป ดังนี้

- (1) ชำระรายปี ในอัตราปีละ 50 บาท
- (2) ชำระครั้งเดียวตลอดชีพ ในอัตรา 500 บาท

การจัดสรรเงินค่าบำรุงสมาชิกคุรุสภา

ก. ส่วนกลาง

เงินค่าบำรุงของสมาชิกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภากรุงเทพมหานคร ให้ปฏิบัติดังนี้

ก) เงินค่าบำรุงรายปีให้นำสมทบเข้ากองทุนคุรุสภากรุงเทพมหานคร 25 บาท และนำสมทบเข้าเป็นเงินงบประมาณประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภากรุงเทพมหานคร 25 บาท

ข) เงินค่าบำรุงตลอดชีพให้นำสมทบเข้ากองทุนคุรุสภากรุงเทพมหานคร 500 บาท

ข. ส่วนภูมิภาค

เงินค่าบำรุงของสมาชิกในส่วนภูมิภาคให้ปฏิบัติดังนี้

ก) เงินค่าบำรุงรายปีให้นำสมทบเข้ากองทุนคุรุสภาจังหวัด 5 บาท นำสมทบเข้ากองทุนคุรุสภาจังหวัด ในส่วนของอำเภอ 20 บาท และนำสมทบเข้าเป็นเงินงบประมาณประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด 5 บาท และนำสมทบเข้าเป็น

เงินงบประมาณประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการศาสนาอำเภอ 20 บาท

ข) เงินค่าบำรุงตลอดชีพให้นำสมทบเข้ากองทุนศาสนาจังหวัด 100 บาท
นำสมทบเข้ากองทุนศาสนาจังหวัดในส่วนของอำเภอ 400 บาท

7) ระเบียบศาสนาว่าด้วยคณะกรรมการศาสนาจังหวัด และคณะกรรมการศาสนาอำเภอ พ.ศ. 2531 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2533 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2534

คณะกรรมการอำนวยการศาสนาได้กำหนดให้มีกรรมการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานศาสนาในส่วนภูมิภาค โดยวางระเบียบศาสนาว่าด้วยคณะกรรมการศาสนาว่าด้วยคณะกรรมการศาสนาจังหวัด และคณะกรรมการศาสนาอำเภอ พ.ศ. 2531 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2533 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2534 พอสรุปรายละเอียดและสาระสำคัญได้ดังนี้

(1) คณะกรรมการศาสนาจังหวัด (กคส.จ.)

ประกอบด้วยศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่ละจังหวัดจะมีกรรมการจำนวนไม่เกิน 19 คน ตามแต่จำนวนครุสังกัดต่าง ๆ ในจังหวัด ให้คณะกรรมการศาสนาจังหวัดแต่ละคณะเป็นผู้เลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการ ซึ่งมีใช้กรรมการโดยตำแหน่งให้เลือกตั้งจากสมาชิกตามจำนวนที่คณะกรรมการอำนวยการศาสนากำหนด การเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการศาสนากำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน

ในกรณีที่กรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งครบวาระตามวรรค 3 แล้ว แต่ยังไม่ได้นำเนินการเลือกตั้งตามวรรค 2 ให้กรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งชุดเดิมรักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่แทน

ก. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศาสนาจังหวัด

ตามระเบียบศาสนาว่าด้วยคณะกรรมการศาสนาจังหวัด และคณะกรรมการศาสนาอำเภอ พ.ศ. 2531 ข้อ 9 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศาสนาจังหวัดดังต่อไปนี้

ก) ปฏิบัติงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ
ด้านบริการและพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครูภายในจังหวัด

ข) เสนอแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา

ค) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

ง) อนุมัติแผนงานของคุรุสภาจังหวัด

จ) แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการเพื่อทำการหรือ
พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งระเบียบนี้ตามสภาพและความจำเป็น

ฉ) ออกข้อบังคับเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกตามความเห็นชอบของ
คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาอันอยู่ภายในขอบเขตแห่งระเบียบนี้

ช) ควบคุม ดูแลทรัพย์สินของคุรุสภาจังหวัดให้เป็นไปตามระเบียบ
คุรุสภา

ช) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คุรุสภามอบหมาย

ข. สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด

ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดและ
คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ พ.ศ. 2531 ข้อ 10 กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
เป็นสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการ
คุรุสภาจังหวัดและให้มีเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คุรุสภากำหนดตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยการ
กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดของคุรุสภา พ.ศ. 2530 กำหนด
ให้สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ
คุรุสภาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) งานบริหารทั่วไป

(ก) งานบริหารและงานธุรการทั่วไปของสำนักงานฯ

(ข) งานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด

(ค) งานประชาสัมพันธ์ของคุรุสภาจังหวัด

(ง) งานการเงินของคุรุสภาจังหวัด ได้แก่ เงินค่าบำรุงสมาชิก
คุรุสภา เงิน ช.พ.ค.-ช.พ.ส. กองทุนคุรุสภาจังหวัด เงินค่าสมัคร และเงินที่เกี่ยวข้อง

สวัสดิการและบริการอื่น ๆ ของคุรุสภา

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนสมาชิกคุรุสภา และการจัดทำบัตรประจำตัวสมาชิกคุรุสภา

ข) งาน ช.พ.ค.-ช.พ.ส.

(ก) งานส่งเสริมวิชาชีพครู และงานวิชาการที่คุรุสภาจัดขึ้น

(ข) งานด้านสวัสดิการของคุรุสภา ได้แก่ การช่วยเหลือครูอาวุโส การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาที่ประสบอัคคีภัย และภัยธรรมชาติ การช่วยเหลือครูที่ประสบภัยจากการก่อการร้าย การให้รางวัลคุรุสภาแก่ครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น และการจัดสวัสดิการอื่นของคุรุสภา

(ค) งานบริการที่คุรุสภาจัดให้แก่สมาชิกคุรุสภาจังหวัด

(2) คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ (กคส.อ.)

ประกอบด้วยศึกษาธิการอำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีผู้แทนครูซึ่งเลือกตั้งจากครูทุกสังกัดในอำเภอเป็นกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่ละอำเภอจะมีกรรมการไม่เกิน 15 คน ตามจำนวนครูสังกัดต่าง ๆ ในอำเภอ ให้กรรมการเป็นผู้เลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการ

จำนวนผู้แทนสมาชิกมาจากการเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คุรุสภากำหนดซึ่งจะประกาศล่วงหน้าให้ทราบภายใน 30 วัน

ก. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ

ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดและคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ พ.ศ. 2531 ข้อ 18 ได้กำหนดให้คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก) ปฏิบัติงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านบริการ และพิทักษ์สิทธิในการประกอบวิชาชีพครูภายในอำเภอ

ข) เสนอแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด

ค) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

- ง) อนุมัติแผนงานของครุสภาอำเภอ
- จ) แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา และอนุกรรมการเพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งระเบียบนี้ ตามสภาพและความจำเป็น
- ฉ) ออกข้อบังคับเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการครุสภาจังหวัด อันอยู่ภายในขอบเขตแห่งระเบียบนี้
- ช) ควบคุม ดูแลทรัพย์สินของครุสภาอำเภอให้เป็นไปตามระเบียบของครุสภา

ซ) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ครุสภาจังหวัดมอบหมาย

ข. สำนักงานคณะกรรมการครุสภาอำเภอ

ตามระเบียบครุสภาว่าด้วยคณะกรรมการครุสภาจังหวัดและคณะกรรมการครุสภาอำเภอ พ.ศ. 2531 ข้อ 19 กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นสำนักงานคณะกรรมการครุสภาอำเภอมิศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้อำนวยการ ครุสภาอำเภอ และตามระเบียบครุสภาว่าด้วยการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดของครุสภา พ.ศ. 2530 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการครุสภาอำเภอมิหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของครุสภา ในระดับอำเภอในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการครุสภา 2536)

ก) งานบริหารทั่วไป

- (ก) งานบริหารและงานธุรการทั่วไปของสำนักงานฯ
- (ข) งานคณะกรรมการครุสภาอำเภอ
- (ค) งานประชาสัมพันธ์ของครุสภาอำเภอ
- (ง) งานการเงินของครุสภาอำเภอ ได้แก่ เงินค่าบำรุงสมาชิกครุสภา เงิน ช.พ.ค.-ช.พ.ส. กองทุนครุสภาอำเภอ เงินค่าสมัครและเงินที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและบริการอื่น ๆ ของครุสภา

ข) งาน ช.พ.ค.-ช.พ.ส.

- (ก) งานดำเนินที่เกี่ยวกับการรับสมัคร ช.พ.ค.-ช.พ.ส.

(ข) งานดำเนินเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนสมาชิก ช.พ.ค.-
ช.พ.ส.

(ค) งานดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทะเบียนสมาชิก
ช.พ.ค.-ช.พ.ส.

ค) งานส่งเสริมทั่วไป

(ก) งานส่งเสริมวิชาชีพครูและการวิชาการที่คุรุสภาจัดขึ้น

(ข) งานด้านสวัสดิการของคุรุสภา ได้แก่ การช่วยเหลือครู
อาวุโส การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาที่ประสบอัคคีภัย และภัยธรรมชาติ การช่วยเหลือครูที่
ประสบภัยจากการก่อการร้าย การให้รางวัลคุรุสภาแก่ครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น และการ
จัดสวัสดิการอื่น ของคุรุสภา

(ค) งานบริการที่คุรุสภาจัดให้แก่สมาชิกคุรุสภาอำเภอ

8) งานของคุรุสภา

จากอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดใน พ.ร.บ. ครู 2488 มาตรา 6 คุรุสภา
ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานไว้ 13 ประการ และจากนโยบายที่กำหนดดังกล่าว
สามารถจัดลักษณะงานที่คุรุสภาดำเนินการได้ 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสวัสดิการ
ครู ด้านสวัสดิภาพครู และด้านการพัฒนาองค์กร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู

(1) งานมาตรฐานวิชาชีพครูได้ดำเนินการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 2

ลักษณะ คือ

ก. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านวิชาการและวิชาชีพครู คุรุสภาโดย
คณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู ได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และ
มีความเห็นว่าบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูควรมีความรัก ความเมตตาและความปรารถนาดีต่อ
นักเรียนนักศึกษา และเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโต และมี
พัฒนาการในทุกด้านจึงควรมีคุณลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ คือ รอบรู้ส่อนดี มีคุณธรรม
จรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนา

ข. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านจรรยา ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์

ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 กำหนดเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ครูควรปฏิบัติ แล้วสร้างเป็นเครื่องมือให้ครูประเมินตนเอง เรียกว่าแบบสำรวจตนเองตามจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2526

(2) งานส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพครู ได้ดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ครูในรูปของการจัดอบรมเสริมความรู้ เรื่องต่าง ๆ ได้แก่การอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ดนตรีสากล ดนตรีไทย การทำวิจัย เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การทำผลงานทางวิชาการ การให้ทุนอุดหนุนการวิจัย และส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศตลอดจนจัดเดินทาง เพื่อการศึกษาของคุรุสภา (ค.ศ.ค.)

(3) งานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยของสมาชิกคุรุสภา ให้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและสอดส่องจรรยาบรรณและวินัยของสมาชิกคุรุสภา เพื่อให้สมาชิกคุรุสภาประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในคุณธรรม ความดีงาม นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการติดตามข่าวและประสานงานกับกรมต่าง ๆ ตลอดจนจัดทำโครงการที่จะกระตุ้นเตือนให้ครูตระหนักและประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมจรรยาบรรณและวินัยที่ดี

(4) งานยกย่องเชิดชูเกียรติคุณครู ได้ดำเนินการยกย่องและเผยแพร่แบบอย่างที่ดีของครูเพื่อเสริมสร้างศรัทธาและความเชื่อถือในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่การยกย่องครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่นในเรื่องเฉพาะกิจ การยกย่องเกียรติคุณครูผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดทำหนังสือประกาศเกียรติคุณครู

2. ด้านสวัสดิการครู

(1) การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพครู ได้จัดบริการเพื่อส่งเสริมอนามัยของครูในลักษณะให้การตรวจและรักษาโรคทั่วไป โรคเด็ก โรคฟัน และโรคเฉพาะอย่างบางเรื่อง ณ สถานพยาบาลของคุรุสภา การตรวจสุขภาพประจำปีและการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ตลอดจนดำเนินการให้โรงพยาบาลเอกชนลดค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกคุรุสภา

(2) การจัดสวัสดิการการด้านที่อยู่อาศัย เพื่อให้รู้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง จึงได้ดำเนินการจัดโครงการสวัสดิการการเคหะสงเคราะห์สมาชิกคุรุสภา และโครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแก่สมาชิกคุรุสภา ตลอดจนดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่อยู่อาศัยที่แท้จริงของครูทั่วประเทศ

(3) การจัดสวัสดิการด้านที่พัก ได้จัดหอพักสมาชิกคุรุสภาในบริเวณสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภาไว้บริการสมาชิกที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด และจัดบริเวณบ้านพักคุรุสภาที่อ่างศิลาไว้บริการสมาชิก

(4) การจัดสินค้าสวัสดิการ เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูกกว่าท้องตลาดจึงได้จัดสินค้าสวัสดิการบางประเภท เช่น ยานพาหนะ และโครงการสวัสดิการร้านค้าในเครือไว้บริการสมาชิก

(5) การจัดสวัสดิการออมทรัพย์ ได้จัด "โครงการบั่วหลวงเพื่อครู" เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ไว้ใช้เมื่อเกษียณอายุราชการหรือเมื่อคราวจำเป็น

(6) การจัดสวัสดิการด้านการลดค่าโดยสาร ได้ดำเนินการให้มีการลดค่าโดยสาร รถไฟ เครื่องบิน เมื่อสมาชิกคุรุสภาเดินทางเพื่อการศึกษาหาความรู้และประชุมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการศึกษาในราคาพิเศษ

(7) การจัดสวัสดิการด้านสถานที่ได้จัดสถานที่ไว้บริการสมาชิกในการประชุมสัมมนา และประกอบพิธีมงคลสมรสโดยเสียค่าบำรุงตามสมควร นอกจากนี้ยังจัดฌาปนสถานคุรุสภา วัดสระเกศไว้บริการและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกโดยเสียค่าบำรุงราคาถูก

3. ด้านสวัสดิภาพครู

(1) การจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือและสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ครูในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ มูลนิธิช่วยครูอาวุโสในลักษณะให้การตรวจและรักษาโรคทั่วไป โรคเด็ก โรคฟัน และโรคเฉพาะอย่างบางเรื่อง ณ สถานพยาบาลของคุรุสภา การตรวจสุขภาพประจำปีและการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ตลอดจนดำเนินการให้โรงพยาบาลเอกชนลดค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลให้แก่สมาชิกคุรุสภา

(2) การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย เพื่อให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง จึงได้ดำเนินการจัดโครงการสวัสดิการการเคหะสงเคราะห์สมาชิกคุรุสภา และโครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแก่สมาชิกคุรุสภา ตลอดจนดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่อยู่อาศัยที่แท้จริงของครูทั่วประเทศ

(3) การจัดสวัสดิการด้านที่พัก ได้จัดหอพักสมาชิกคุรุสภาในบริเวณสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาไว้บริการสมาชิกที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด และจัดบริเวณบ้านพักคุรุสภาที่อ่างศิลาไว้บริการสมาชิก

(4) การจัดสินค้าสวัสดิการ เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูกกว่าท้องตลาดจึงได้จัดสินค้าสวัสดิการบางประเภท เช่น ยานพาหนะ และโครงการสวัสดิการร้านค้าในเครือไว้บริการสมาชิก

(5) การจัดสวัสดิการออมทรัพย์ ได้จัด "โครงการบำนาญเพื่อครู" เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ไว้ใช้เมื่อเกษียณอายุราชการหรือเมื่อคราวจำเป็น

(6) การจัดสวัสดิการด้านการลดค่าโดยสาร ได้ดำเนินการให้มีการลดค่าโดยสารรถไฟ เมื่อสมาชิกคุรุสภาเดินทางเพื่อการศึกษาหาความรู้และประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการศึกษาในราคาพิเศษ

(7) การจัดสวัสดิการด้านสถานที่ได้จัดสถานที่ไว้บริการสมาชิกในการประชุมสัมมนาและประกอบพิธีมงคลสมรสโดยเสียค่าบำรุงตามสมควร นอกจากนี้ยังจัดฌาปนสถานคุรุสภาวัดสระเกษ ไว้บริการและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกโดยเสียค่าบำรุงราคาถูก

3. ด้านสวัสดิภาพครู

(1) การจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือและสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ครูในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ มูลนิธิช่วยครูอาวุโส ในระบอบราชาธิปไตย มูลนิธิช่วยการศึกษาบุตรสมาชิกคุรุสภา มูลนิธิช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาผู้ประสบอัคคีภัยและภัยธรรมชาติ มูลนิธิช่วยสมาชิกคุรุสภาที่ประสบภัยจากการก่อการร้าย และมูลนิธิรางวัลคุรุสภา

(2) การมอบเงินสงเคราะห์ ได้จัดการมอบเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภา (ช.พ.ค.) และการมอบเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาและครอบครัวในเรื่องค่าจัดงานศพ และเงินสงเคราะห์ครอบครัว

(3) การนิเทศสิทธิครู ได้ให้ความช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาทางกฎหมายในรูปของการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาในปัญหาที่เกี่ยวกับกฎหมาย การจัดทนายความของคุรุสภาในส่วนกลางว่าต่างแตกต่างให้โดยไม่ต้องเสียค่าว่าความเพียงแต่เสียค่าฤชาธรรมเนียมศาล และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้จัดทนายความของคุรุสภาประจำจังหวัดไปบริการสมาชิก นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือจากสหภาพความและสำนักงานคุ้มครองเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน กรมอัยการ ให้ดำเนินการว่าต่าง แยกต่างให้คำแนะนำและช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาที่มีปัญหากฎหมายด้วย

(4) การบำรุงขวัญสมาชิกคุรุสภา ได้ติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของสมาชิก หากสมาชิกได้รับภัยพิบัติ ก็จะส่งผู้แทนไปเยี่ยมปลอบขวัญ และสอบถามข้อเท็จจริงเพื่อหาทางช่วยเหลือ และเสริมสร้างสวัสดิภาพให้แก่สมาชิก นอกจากนี้ยังดำเนินโครงการสำรวจความต้องการของสมาชิกคุรุสภาจังหวัดชายแดน เพื่อให้คุรุสภาจัดบริการตอบสนองความต้องการของครูได้ตรงเป้าหมาย

4. องค์การค่าของคุรุสภา

องค์การค่าของคุรุสภา ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2493 ตามมติของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 5 (3) แห่งพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช 2488 ให้จัดตั้งองค์การจัดหาผลประโยชน์ขึ้น องค์การค่าของคุรุสภาดำเนินงานตามหน้าที่ 2 ประการ คือ

(1) เพื่อเป็นองค์การหารายได้ให้แก่คุรุสภา

(2) เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่การศึกษาของชาติ โดย

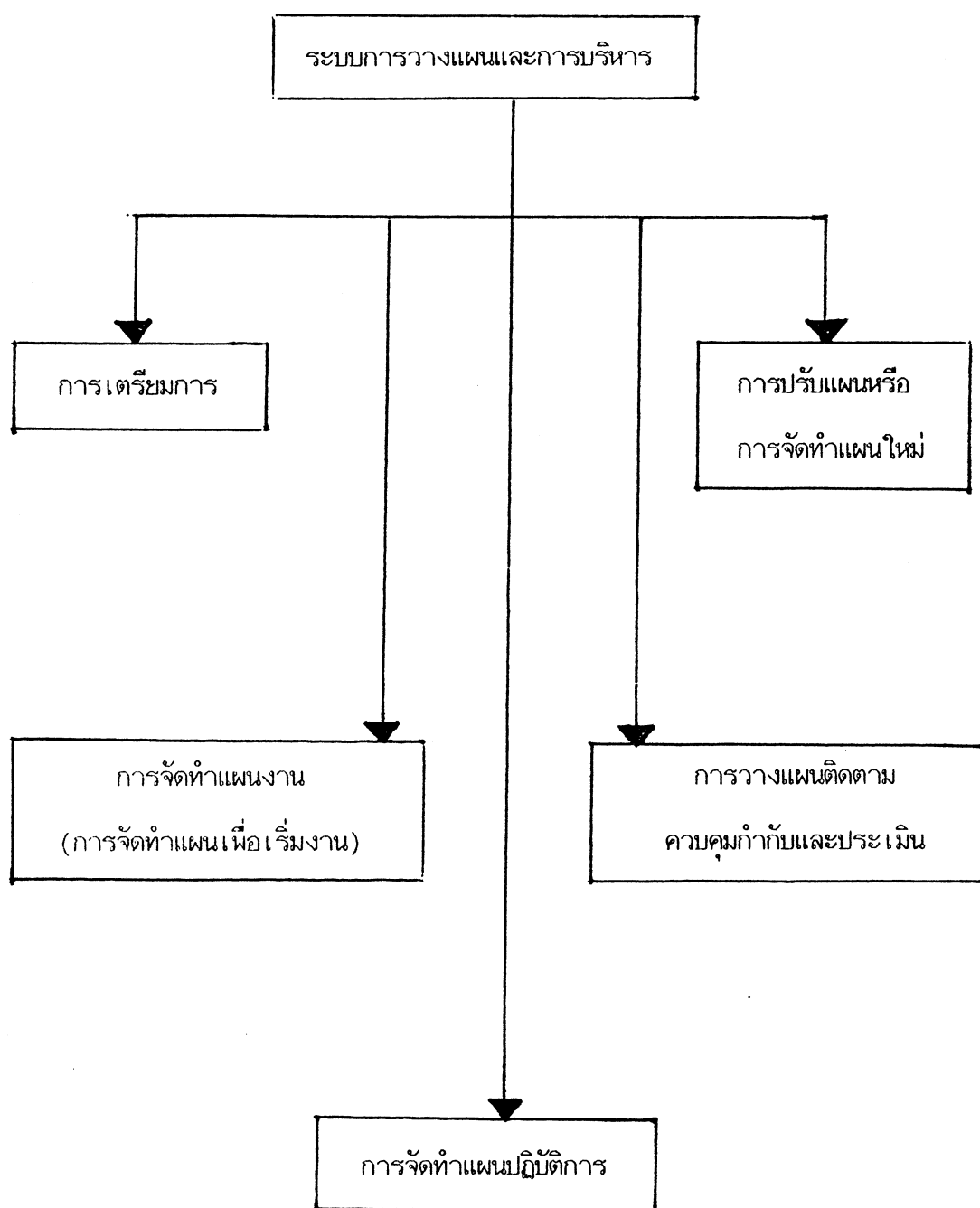
ดำเนินการผลิต จัดหา พัฒนาและจำหน่ายหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การศึกษาทุกประเภท นอกจากนี้ยังทำหน้าที่รักษาระดับราคาของเครื่องเรียน อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นธรรมแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

2.3 ระบบและกระบวนการบริหารโครงการ

1) ระบบการวางแผนและการบริหาร

ระบบการวางแผนและการบริหารเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวความคิดในการจัดระบบแผนงานให้สอดคล้องกับระบบบริหาร และสนับสนุนระบบบริหารงานตามปกติขององค์การหรือหน่วยงานงานวางแผนมักจะถูกแยกออกจากงานบริหารตามปกติ ทำให้งานวางแผนไม่อาจสนับสนุนการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบต่อไปนี้เป็นระบบที่พยายามจะประสานการบริหารและการวางแผนให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ดังแสดงในแผนภูมิดังต่อไปนี้

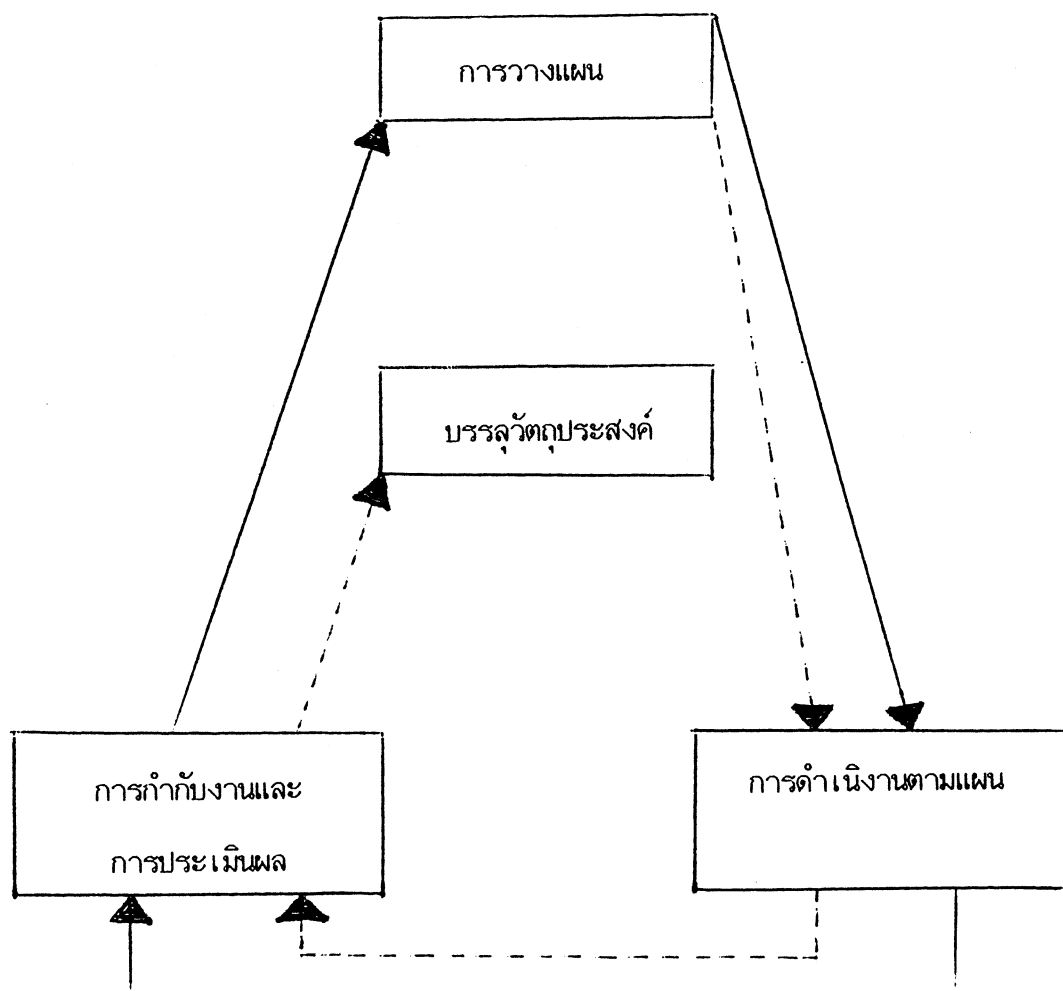
(อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)

จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญในระบบการวางแผนและการบริหาร เพื่อให้แผนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารประกอบด้วย

- (1) การเตรียมการสำหรับการวางแผน
- (2) การวางแผนงานหรือการจัดทำแผนเพื่อเริ่มงาน
- (3) การจัดทำแผนเพื่อการปฏิบัติการ
- (4) การกำหนดด้านการติดตาม ควบคุม กำกับและประเมิน
- (5) การปรับแผน/หรือการจัดทำแผนใหม่

เมื่อพิจารณากระบวนการบริหารในอีกลักษณะหนึ่งก็พบว่า การกำกับการงานและประเมินผล ก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้ (สมหวัง นิธิยานุวัฒน์, 2528)

แผนภูมิที่ 3 วงจรของกระบวนการบริหาร

2) กระบวนการบริหารโครงการ

การบริหารโครงการเป็นงานชนิดหนึ่งที่มีผู้มีความเกี่ยวข้องทุกคนจะต้องร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมายที่บุคคลเหล่านั้น ต้องการความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยกระบวนการในการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญหลายหลักการด้วยกัน ดังเช่น การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การอำนวยการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) เป็นต้น

การวางแผน หมายถึง การดำเนินการในการรวบรวมแนวความคิดและข้อมูลต่างๆ เพื่อจัดทำหรือร่างเป็นโครงการขึ้น และใช้ร่างโครงการนี้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานในลักษณะที่ว่าทำอะไร ทำไปทำไม ทำเมื่อใด ทำที่ไหน ใครเป็นคนทำ และทำอย่างไร การวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรกสำหรับผู้บริหารโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำและสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นจึงจะทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารโครงการเป็นไปด้วยดีและบรรลุถึงเป้าหมายของโครงการ

การจัดหน่วยงาน หมายถึง การจัดรูปแบบในการบริหารโครงการรวมทั้งการจัดคนให้เข้าทำงานด้วย โดยจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดทำหน้าที่รับผิดชอบอะไร และประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนเท่าใด เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์มีอะไรบ้าง การจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องกระทำการประสานงานกับหน่วยงานอื่นและกลไกในการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของงานหรือของโครงการ

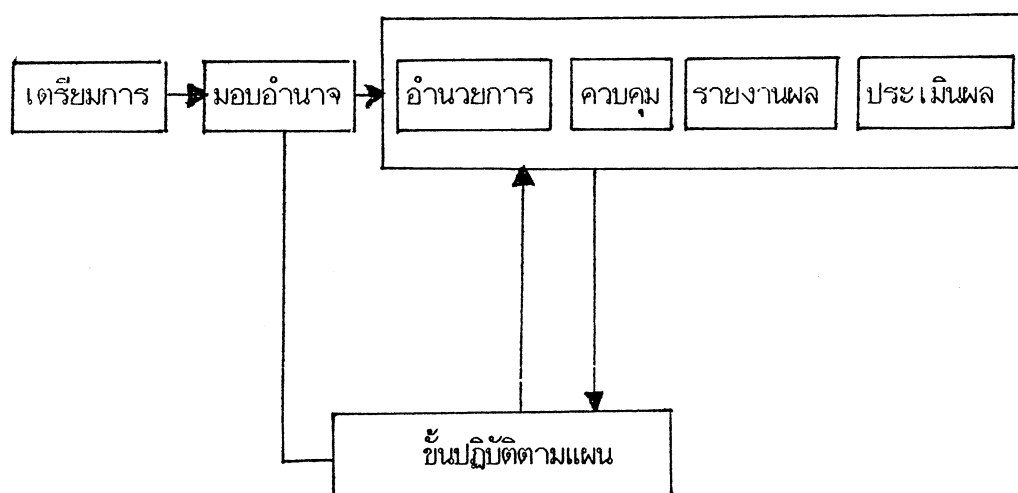
การจัดหน่วยงานเพื่อการบริหารโครงการนั้นมีลักษณะคล้ายกับการจัดองค์การ โดยทั่วไป คือ อาจจัดเป็นแบบการมีสายการบังคับบัญชาเพียงสายเดียว (Line-form of structure) หรือเป็นแบบสายการบังคับบัญชาและสายงานที่ปรึกษา (Line and staff form of structure) หรือเป็นแบบอิสระทางวิชาการ (Collegiate staff) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดและขนาดของโครงการ เช่น ถ้าเป็นโครงการที่มีขนาดเล็กระยะเวลาในการดำเนินงานสั้นอาจใช้การจัดหน่วยงาน แบบการมีสายการบังคับบัญชาเพียงสายเดียวจะเหมาะสมกว่า เพราะมีคนไม่มากและลักษณะของงานไม่สลับซับซ้อน เป็นต้น แต่ถ้าเป็นโครงการที่ก่อปรมวลทางวิชาการน่าจะมีการจัดหน่วยงานแบบอิสระทางวิชาการจะเหมาะสมกว่า

ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้วิทยากรได้แสดงความคิดเห็นทางวิชาการและเนื้อหาที่จะใช้ฝึกอบรมได้อย่างเสรี

การอำนวยการ หมายถึง การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคลและหน่วยงานทราบ มีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจมากน้อยเพียงใดมีกิจกรรมใดบ้างที่จะต้องกระทำและอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใด หรือหน่วยใดหากมีปัญหายุ่งยากหรือมีเรื่องที่ต้องการการแก้ปัญหา และการตัดสินใจบุคคลใด หรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้กระทำหน้าที่นั้นนอกจากนี้การอำนวยการยังครอบคลุมไปถึงการกำหนดรายละเอียดและการอนุมัติการเบิกจ่ายทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานโครงการ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการอำนวยการ เป็นกระบวนการที่เน้นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการบริหารโครงการเป็นสำคัญ การควบคุม หมายถึง การตรวจสอบ การติดตามผล และประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการแต่ละกิจกรรม หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความสำเร็จของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การควบคุมยังรวมถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและเป็นการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่โครงการไปในตัวด้วย

สรุป กระบวนการการบริหารโครงการอาจมีขั้นตอนหรือวิธีการที่มีชื่อเรียกต่างกัน แต่โดยสรุปแล้วจะมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น ในบางโครงการผู้บริหารโครงการอาจใช้กระบวนการที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดคนให้เข้าทำงาน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การรายงาน และการงบประมาณ เป็นต้น ความปลุกย่อยในรายละเอียดของกระบวนการดังที่กล่าวแล้วอาจขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระของงาน ขนาดของโครงการ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ และความรู้ความสามารถตลอดถึงประสบการณ์ของผู้บริหารโครงการ (ประชุม รอดประเสริฐ, 2535)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) ได้กำหนด
กระบวนการบริหารโครงการไว้ 3 ขั้นตอน คือขั้นเตรียมการ ขั้นมอบอำนาจหน้าที่
และขั้นปฏิบัติการ

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการบริหารโครงการ

(1) ขั้นเตรียมการ หลังจากที่โครงการผ่านความเห็นชอบของผู้มีอำนาจควรจะเริ่มเตรียมการเพื่อนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการประชุมผู้รับผิดชอบโครงการทั้งหมด แจ้งวัตถุประสงค์การทำงานให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบ ร่วมกันวางแผนปฏิบัติการเตรียมทรัพยากร จัดทำแผนควบคุมการปฏิบัติงาน เช่น Gantt s Chart ติดไว้ในห้องปฏิบัติการ (Operation room) เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมองเห็นขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน

(2) ขั้นมอบหมายหน้าที่ เป็นการมอบหมายหน้าที่และอำนาจให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการและคณะกรรมการผู้ร่วมในโครงการเน้นการมอบอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการต้องออกเป็นคำสั่งให้ชัดเจนและควรได้มีการเรียกประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของบุคคลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

(3) ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ก. การอำนวยการ ขณะที่ยังโครงการต่าง ๆ กำลังดำเนินอยู่ผู้บริหารโครงการจะต้องคอยสอดส่องดูแลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและต้องอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมืออุปกรณ์ในการทำงานหรือให้ข้อเสนอแนะในการทำงานสิ่งที่สำคัญที่สุดการสร้างขวัญและกำลังใจเป็นการกระตุ้นให้คณะทำงานอยากทำงาน

ข. การควบคุมงาน เป็นการตรวจสอบว่างานดำเนินไปตามแผนควบคุมการปฏิบัติหรือไม่และมีการนิเทศงานด้วย

ค. การรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นการรายงานเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของการทำงานและผลสัมฤทธิ์ของงานเมื่อสิ้นสุดการทำงานตามโครงการ แล้วการรายงานความก้าวหน้าของโครงการอาจทำได้โดยการชี้แจงรายงานหรือการเสนอรายงานไปเพื่อประชุม

ง. การประเมินโครงการ เป็นการศึกษาและประเมินผลแต่ละโครงการเพื่อดูว่าโครงการที่ปฏิบัตินั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรเพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาหาทางแก้ไข ปรับปรุงแนวทางการดำเนินโครงการ

3) วงจรโครงการ

วงจรโครงการ หมายถึง ลำดับขั้นตอนของการดำเนินการจัดทำ และบริหารโครงการซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดวงจรของโครงการไว้หลายแนวคิด เช่น สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531) ได้เสนอวงจรโครงการไว้ 7 ขั้นตอน คือ

- (1) ขั้นกำหนดโครงการ (Project identification)
- (2) ขั้นวิเคราะห์และประเมินโครงการ (Project analysis and appraisal)
- (3) ขั้นการร่างและการเสนอโครงการ (Project formulation and approval)
- (4) ขั้นการปฏิบัติตามโครงการ (Project implementation)
- (5) ขั้นการปฏิบัติตามโครงการ (Project follow-up and control)

(6) ขึ้นประเมินผลโครงการ (Project evaluation)

(7) ขึ้นการสิ้นสุด (Project termination)

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2530) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมของครูตามคุณลักษณะในระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามประเพณีของครู พ.ศ. 2526 พบว่าครูทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับคุณลักษณะมีพฤติกรรมเป็นประชาธิปไตย คือรู้หน้าที่และสิทธิของตน ตัดสินใจโดยใช้เหตุผลเป็นหลัก รับฟังความคิดเห็นและยอมรับบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกันและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สนั่น พาหอม (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทและการดำเนินการของคุรุสภาอำเภอ ในเขตการศึกษา 9" พบว่าสมาชิกคุรุสภาในเขตการศึกษา 9 มีความเข้าใจในงานของคุรุสภาในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นว่าทรัพยากรในการบริหารงานของคุรุสภาอำเภอ ซึ่งได้แก่เจ้าหน้าที่ งบประมาณ วัสดุ ไม่เพียงพอ นอกจากนั้นยังพบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของคุรุสภาว่าไม่มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนดำเนินงาน ระบบการสื่อสารล่าช้าและสมาชิกคุรุสภาไม่ให้ความสนใจต่อกิจกรรมคุรุสภา

ธงชัย กะทา (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของสมาชิกคุรุสภาจังหวัดอุบลราชธานี ต่อโครงสร้างและบทบาทของคุรุสภา" พบว่าสมาชิกคุรุสภาในจังหวัดอุบลราชธานี เห็นด้วยกับโครงสร้างของคุรุสภาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในระดับมาก และเห็นด้วยกับบทบาทของคุรุสภาในการดำเนินงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านพัฒนาวิชาการของครู ด้านสิทธิเสรีของครู ด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ครู และด้านการให้บริการและในงานอื่น ๆ ในระดับมาก

สมบุญ ช้างกู่ (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอในเขตการศึกษา 9" พบว่าการปฏิบัติงานด้านส่งเสริม วิชาชีพครูโดยส่วนรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านจรรยาบรรณ และวินัยของครู และด้านการสวัสดิการในอำเภอมีปัญหามากอยู่ในระดับมาก

บรรยงค์ อารงชัยชนะ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการเข้าสู่ตำแหน่ง และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้แทนสมาชิกคุรุสภาในคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ จังหวัด ชัยภูมิ พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้แทนสมาชิกคุรุสภาในคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ ที่เด่นชัดได้แก่ การพิทักษ์สิทธิครู การประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนโครงการด้าน สวัสดิการ เพื่อสมาชิกคุรุสภา ส่วนด้านวิชาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ปรีชา กมลรัตน์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการคุรุสภาอำเภอในทัศนะของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ในเขตการศึกษา 9" พบว่า กรรมการคุรุสภาอำเภอในเขตการศึกษา 9 ได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติงานด้านมาตรฐานวิชาชีพครูและด้านพิทักษ์สิทธิครู กรรมการคุรุสภาอำเภอโดยการเลือกตั้งเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กรรมการคุรุสภา โดยตำแหน่งเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

กิตติพล ชะลอกกลาง (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การดำเนินงานของคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด"พบว่า คณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด ปฏิบัติงานเกือบทุกด้านอยู่ใน ระดับ "มาก" ยกเว้นด้านวิชาการอยู่ในระดับ "น้อย"โดยปฏิบัติงานด้านสวัสดิการมากกว่า ด้านอื่น งานที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับแรก ได้แก่ พิจารณาและควบคุมการดำเนินการจัด สวัสดิการต่าง ๆ ให้อีกต้องเรียบร้อย

ประทุม แจ่มนิยม (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่ คาดหวังของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ตามทัศนะของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอและ สมาชิกคุรุสภาในจังหวัดสุพรรณบุรี" ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คุรุสภาอำเภอตามความคาดหวังของคณะกรรมการคุรุสภาและสมาชิกคุรุสภาผู้รับบริการได้มี การปฏิบัติน้อย เพราะระเบียบเกี่ยวกับบทบาทที่ไม่ชัดเจน ขาดข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอ สำหรับการวางแผน ขาดทรัพยากร กำลังคน และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น

สุรศักดิ์ ศรีกระจำจ่าง (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ในจังหวัดนครพนม พบว่าคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสวัสดิภาพ และสวัสดิการครู อยู่ในระดับ "น้อย" และปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับ "มาก"

สมาชิกคุรุสภาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ด้าน
 สวัสดิภาพและสวัสดิการครู อยู่ในระดับ "น้อย" ความต้องการด้านการส่งเสริมและพัฒนา
 วิชาชีพครูอยู่ในระดับ "น้อย" ด้านสวัสดิภาพและสวัสดิการครูอยู่ในระดับ "มาก" การ
 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกคุรุสภาที่มีเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิถีทาง
 การศึกษาแตกต่างกันเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ด้าน
 สวัสดิภาพและสวัสดิการครูพบว่าสมาชิกคุรุสภาที่มีเพศ และวิถีทางการศึกษาแตกต่างกันมี
 ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกคุรุสภาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมี
 ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการ
 ทำงาน 26 ปีขึ้นไป